

Kalendrisuvi läbi, aga suvi ise jätkub

“Informatsioonita olla ei saa, / vajan kui õhku ma. / Ilmaprognoosita ilma ei tea, / kui pole halb, siis on hea,” laulis 19. augustil Tartus öölaulupeol ansambel Singer Vinger.

Ain Kallis

Isegi praegu saab end veel karastada, talvapäevadeks valmistuda, ihu vastu päikest.

Peale ilmaennustuse huvitab paljusid ka info meie kliimaolude kohta. Läbi said ju kolm kalendri-suvekuud, astronoomilise sügise alguseni jääb veel 17 päeva.

Samas kliimaatiline suvi, see kõige olulisem, aina jätkub. Juba viiendat kuud. Öökülmade eest seni vaid hoiatatakse, karastatumad saavad isegi supelda.

Jahedaim Hiiumaal

Ametlike suvekuude juuni, juuli ja augusti ilmastiku lühiiseloostus kõlaks – keskmisest soojem ja kuivem. Juuli lõpukolmandikul paistis küll korraks, et kohe-kohe saabub sügis.

Eesti territooriumi keskmine õhutemperatuur ületas juunis 2,8, juulis 1 ja augustis 1,4 kraadi võrra pikaajalist keskmist.

Kui kaks esimest kuud oli kuivemad, siis august sai oma vihmapiirani peaaegu täis (92%).

Suvised aastaja keskmiseks soojanäiduks arutati keskkonnaagentuuris 17,4° (norm 15,7°), seega enam kui poolteist kraadi üle keskmise. Samas aga omajagu vähem kui hiljutistel palavatel aastatel 2010 ja 2011, mil see küündis 18,1 kraadini.

Jahedaim paik oli Hiiumaa lääneosa (Ristna 16,5°), kõige soojem aga riigi kagunurk (Võru 18,2°). Igal kuul ületas kraadiklaasi näit päeval-paaril ka 30 soojapügalat.

Sademetest oli äsjane suvi nagu siinmail ikka – mitmekesine. Tugevad äikesvihmad kastsid kohati kõvasti, näiteks Jõhvis sadas kolme kuuga 219, Valgas 202 mm, samas jäi Sõrve üpris kuivaks (95 mm). Võrdluseks – ainuüksi maikuu sadas sealsamas Sõrve säärel maha koguni 135 mm vett!

Ilmataat laululembene

Suvised sademetest keskmiseks koguseks mõõdeti sedapuhku 151 mm ehk 73% normist, seega palju vähem kui mullu (263 mm), rääkimata väga märjast 2008. aasta suvest, kui kallas keskmiselt 313 mm vihmavett, üle kahe korra nüüdsest enam.

Tänavu oli ilmataat üpris laululembene – kuivana pääsesid mitmed kontserdid. Näiteks öölaulupeol 19. augustil oli Tartus ilus vaikne suveõhtu (kella kümne ajal sooja 18 kraadi, seevastu Tallinnas vaid 13). Järgmisel päeval valas lõunas vihma, samas oli Robbie Williamsi kontserdi aegu ilm kontimööda.

Nagu ikka suviti, oli näha päikest ning kuulda äikest. Ultraviolettkiirguse indeks sel suvel väga kõrgele ei kerkinud, juuni lõpul vaid 7 ühikuni (aastal 2011 aga 8,6 ühikut!).

Vaatamata sellele oli enamik kaasmaalasi pruunid kui kaugel lõunas käinud. Küll tegi äike mitmel pool suurt kahju. Augusti 9. kuupäeval tabas Harjumaad selle aasta võimsaim äikesetorm.

Pikselööke luges Tõraveres asuv äikesemärkija sel päeval üle 600 (eelmise aasta juulis ühe ägeda äikesega loendati aga üle 700). Väik tabas ka kaht elumaja.

Suvest mujal

Mujal oli suvi märksa hullem kui meil – paljusid riike tuuseldasid tormid, tornaadod, uputasid veed, kuivatasid põuad.

Californias Surmaorus kerkis temperatuur 54,4 kraadini. Jäi puudu rekordist – 56,7°!

Kesk-Euroopat ja Hiinat räsivad väga tugevad üleujutused. Arizona osariigis hukkus metsapõlengus 19 tuletõrjujat. Atacama kõrbes Tšiilis, kõige kuivemas paigas maakeral, sadas paksu lund.

Eelmise aasta juulis tabas Venemaal Krõmski linna äkktulv, kus hukkus 168 inimest. Äsja saatis kohus mitu sealset linna- ja rajoonijuhti ning tsiviilkaitse funktsionääri tegevusetuse eest aastateks vangi.

Ent tulgem meie endi suve juurde tagasi. Kokkuvõtteks võiks kirjutada koolilapse kombel: Eestis oli ilus suvi.